Št. 28. V Gorici, dné 9. julija 1897. Tečaj XXVII.

„Soča“

izhaja vsak petek o poldne in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . gld. 4·40,
pol leta . . . . . „ 2·20,
četrt leta . . . . . „ 1·10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poštnina.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglasé pri upravništvu.

„Primorec“ izhaja vsakih 14 dnij vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 stranij. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za dežele.)

Oznanila

in „PRIMOREC“ plačujejo se za petstopno petit-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Večkrat — po pogodbi. — Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravništvu „Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Vinko Levičnik — „Bog in narod!“ — Tiska in zalaga „Gor. Tiskarna“ A. Gabrščeк (odgov. J. Krmpotić).

Dr. Alojzij Matija Zorn

knezo-nadškof goriški, prvostolnik v ilirskem kraljestvu, hišni prelat Njegove Svetosti očeta papeža, tajni svétnik Njegovega cesarskega in kraljevskega Veličanstva, doktor bogoslovja itd.,

je izdihnil svojo blago dušo v četrtek 8. julija v zdravišču dr. Svetlina na Dunaju.

Goriška nadškofija in ilirska cerkvena pokrajina žalujeta na odprtem grobu svojega nadškofa in prvostolnika ali metropolita, ki je po daljši, mučni in hudi bolezni izročil svojo plemenito dušo v roke svojega Stvarnika in Rešenika.

Mož ni bil za ta svet, ampak za nebesa, tako se je sploh govorilo; zato ga je nebeški Oče poklical k sebi, potem ko je dopustil, da je celih štirinajst let pil grenko kupo škofijskega dostojanstva na tem svetu. Lahko bi se bilo tudi drugače godilo, ali vladarju vseh ljudij in vesoljnega stvarstva je tako dopadlo. Človeku ne gre presojevati sklepe previdnosti božje, ampak občudovati in sprejeti jih.

Milo se stori pri srcu človeku, ki je poznal rajnega cerkvenega dostojanstvenika, njegovo priprostost in dobro srce, zraven pa kupo grenkosti ter veliko mero prevar in tuge, ki mu je bila odmerjena. Ne zdi se, da bi bil rajni vladika dobil na svetu plačilo za mnoga svoja dobra dela; zato je toliko večje upanje, da uživa na onem svetu plačilo za vse dobro, kar je tukaj storil.

Alojzij Zorn je bil rojen kot sin priprostih kmečkih roditeljev dne 13. januarja 1834. v Prvačini na Goriškem. Tedanje ljudske in srednje šole je obiskoval z izvrstnim uspehom v Gorici. Sošolci so ga ljubili radi njegove prijaznost in postrežljivosti ter se z veseljem spominjajo onih dnij, katere so ž[illegible] prebili. Štiri leta bogoslovja v goriškem osrednjem semenišču potekl[illegible] so mu hitro med učenjem in pobožnimi vajami. Dne 13. januarja 1857., na triindvajseto obletnico svojega rojstva, je bil posvečen [illegible] duhovnika. Z veliko pobožnostjo je pel potem novo mašo v svojem rojstnem kraju.

Po dovršenih bogoslovskih šolah je poslal rajni nadškof blagega spomina Andrej Gollmayer mladega duhovnika na Dunaj, da se je v duhovskem zavodu «Augustineum» popolnil v duhovskih vedah ter da je dosegel naslov doktorja bogoslovja.

Ko se je vrnil z Dunaja, bil je eno leto podravnatelj in gospodarnik v osrednjem semenišču, kar mu ni posebno ugajalo, ker mu je veliko bolj prijalo teoretično delo na učiteljski stolici.

Postal je profesor bogoslovja in kot tak je deloval, dokler ni bil imenovan korarjem ali kanonikom prvostolnega kapiteljna v Gorici leta 1880. Leta 1874. prevzel je po smrti svojega najožjega prijatelja iz šolskih let dr. Iv. Hrasta ravnateljstvo v bogoslovskem semenišču, katero je ohranil do svojega imenovanja za škofijsko mesto v Poreču leta 1882.

Iz svojih šolskih in bogoslovskih let štel je rajnik premnogo osebnih prijateljev, med katerimi sta imenovati posebno že omenjeni častni kanonik, profesor bogoslovja in ravnatelj dr. Iv. Hrast, s katerim sta bila nerazdružljiva, dokler ju ni smrt ločila, a zdaj spet združila, ter mons. dr. Jan. Glavina, bivši škof tržaški, sedaj nadškof i. p. i., katera sta si bila do konca najzvestejša prijatelja.

V bogoslovnici predaval je rajnik dogmatiko in fundamentalno teologijo ter je imel za naslednika sedanjega profesorja dr. A. Gregorčiča. Bogoslovci so ga z veseljem poslušali ter so mu bili srčno udani radi njegove ljubeznivosti. Kot ravnatelj skrbel je za blaginjo svojih podložnih prav po očetovsko, in ako je trebalo kedaj ostrejše besede, naprosil je svojega sedanjega naslednika-ravnatelja, da ga je namestoval.

Leta 1882. meseca septembra, počastil je presvetli cesar goriško mesto s svojim pohodom. K dvornemu obedu povabljen je bil tudi tedanji semeniški ravnatelj, kateremu je cesar ob tej priliki povedal, da ga je imenoval za škofa poreško-puljskega. Rajnik se je izgovarjal z nesposobnostjo; a presvetli vladar mu odgovori, da se je že prepričal o njegovih lastnostih.

Dne 13. januarja 1883. bil je rajnik posvečen v škofa, dne 4. marcija je imel svoj slovesni vhod v Poreč, 13. maja pa v Pulj.

Med tem je bil umrl prejšnji knezo-nadškof goriški 17. marca 1883, in vseh oči gledale so na škofa poreškega kot na njegovega naslednika. Dne 22. junija bil je imenovan knezo-nadškofom goriškim in 14. oktobra imel je svoj slovesen vhod v prvostolno cerkev goriško, kjer se mu je goriška duhovščina poklonila. Z veseljem bila je sprejet; vest o njegovem imenovanju za Gorico; slovesno in častno bil je sprejet pri njegovem dohodu na novo mesto.

Delovanje visokega pokojnika v goriški nadškofiji je znano našim čitateljem; zato naj navedemo za danes le nekaj črtic s to strani. Pokojnik je bil mehkega srca in je rad ustregel, komur je mogel. To mu je prizadejalo na visokem mestu, kjer se stekajo nasprotujoči si uplivi in nasprotujoče si želje, marsikatero neprijetnost. To je rajnik dobro poznal; zato je skušal kolikor mogoče drugim prepustiti odgovornost za razne korake. V ta namen je imel s svojimi duhovskimi svetovalci gostejše seje nego se je to prej godilo.

Vajen je bil pokorščini in se je vedno odlikoval v tej temeljni krščanski čednosti; ali vladanje in gospodovanje ni mu bilo prirojeno; zato so razni uplivi skušali priti do veljave tú ali tam. Ako je rajnik spoznal, da sme nadležnikom v čem privoliti, je to rad storil; če pa je spoznal, da bi bilo to zoper njegovo dolžnost in vest, se ni dal premakniti, če tudi je bil še hujši pritisek.

To je veljalo posebno tedaj, ko je varoval svojo duhovščino, posameznike ali skupine, neopravičenih napadov in proti neopravičenim zahtevam. Ob takih prilikah pokazal se je celega moža in je bil pripravljen, rajši vse trpeti, nego komu krivico storiti ali pravico popustiti. Da so bili na Goriškem boji zadnjih let manjši nego drugod, zahvaliti se je v prvi vrsti razsodnosti in pravicoljubnosti pokojnikovi.

Nadlegovalci iz raznih krogov uplivali so tako neugodno na mehko narav rajnika, da so uzročili ali pospešili bolezen, ki je naredila prehiter konec dragemu življenju, katero je bilo posvečeno blaginji cerkve in bližnjega.

Večni vladar, ki pravično sodi, naj podeli rajniku mir, katerega na svetu ni imel, ter zapuščeni vladikovini višjega pastirja po — svojem srcu.

*

Včeraj zjutraj je poslal dr. Svetlin, vodja in posestnik zasebnega zavoda za umobolne na Dunaju, v katerem je bival nadškof od 25. junija, dr. Lisjaku, domačemu zdravniku knezonadškofa, naslednje brzojavke: Ob ½12. Včerajšnje počutje knezonadškofa povoljno, danes zjutraj pa je nagloma vpadel (Collapsuserscheinungen). Stanje zelo nevarno. Prof. Oser, Schrötter in Kraft Ebing v konzult pozval. — Dr. Svetlin. Ob 2. popoludne pride druga brzojavka: Moči so upešale vsled pričete vodenice v možganih (Gehirnödem ex atheromatosi). Pacijent bil previden. Upanja ni nikakega. — Dr. Svetlin.

Ob 7. uri pa je došla brzojavka: Knezonadškof mirno umrl za srčnim oslabljenjem ob 3½. Srčno sožalje. Dr. Svetlin.

Ob 6.25 je pa poslal profesor Kraft Ebing naslednjo brzojavko: Knezonadškofijski stolni kapitelj v Gorici: Najsrčneje sožalje na veliki izgubi.

Iz teh brzojavk je tedaj razvidno, da je naš preljubljeni nadvladika skoraj nagloma za vodenico v možganih (Gehirnödem) brez bolečin svojo blago dušo izročil Bogu, kateremu je on zvesto služil ves čas svojega življenja.

Knezonadškof je, kakor znano, postal zadnje dni meseca marca zelo nemiren in razburjen. 1. aprila je poslal njegov tajnik po

domačega zdravnika g. dr. A. Lisjaka, ki je nagloma prišel ter konstatoval, da je Nj. Vzv. knezonadškof popolnoma znorel, in ukrenil vse potrebno za zdravljenje. — Poklical je za postrežbo usmiljeno sestro, ki je s pomočjo treh služabnikov njega čuvala in mu stregla.

Dne 13. aprila je poklical domači zdravnik g. viteza dr. Karola Bleiweisa, vodjo deželne norišnice v Ljubljani, v konzult; on je odobril zdravljenje dr. Lisjaka in skupno ž njim se izrazil, da je upanje, da knezonadškof ozdravi v teku 4-6 mesecev.

Dne 19. maja je bil dr. Bleiweis drugič pozvan v konzult in je konstatoval, da gre zdravljenje normalno, in ker so častita duhovščina in preč. knezonadškofijski stolni kapitelj izrazili željo, naj bi se poklical še kak imeniten profesor psihijatrije, pozval se je 30. maja c. kr. redni profesor na vseučiliščni kliniki za umobolne na Dunaju, baron dr. Kraft Ebing, c. kr. dvorni svetovalec, z gosp. dr. Bleiweisom vred. Vsi trije zdravniki so izdali naslednje zdravniško poročilo:

Njega prevzvišenost knezo-nadškof dr. Alojzij Zorn boleha vže dva meseca na melanholiji, ki je v prouzročilni zvezi z nepropatično konstitucijo in razburjenjem duha.

Pri zdravniškem opazovanju nismo našli nikacega znamenja, ki bi se moglo neugodno tolmačiti. Pričakovati je tedaj, da bolezen, ki traja navadno 4 do 6 mesecev, v prihodnjih mesecih popolnoma poneha, ter da prevzvišeni zopet prevzame svoja opravila. Da se to doseže je poleg zdravniške pomoči sosebno strogo paziti na to, da se odstrani vse, kar razburja duha. Ker na takega bolnika vpliva vsak vnanji vtis, je neobhodno potrebno, da bolnik ne pride v nobeno dotiko s svetom, ter ga smejo obiskovati le njegovi najzaupniši prijatelji, zdravniki in strežeče mu osebe.

Gorica 30. maja 1897.

dr. baron Kraft-Ebing,
c. kr. dvorni svetovalec in univ. profesor.

dr. vit. Bleiweis-Trsteniški.

dr. And. Lisjak.

Dr. Kraft Ebing in dr. Bleiweis sta se tudi izrazila na vprašanje domačega zdravnika «ali bi se ne mogel knezonadškof prepeljati v kak zavod za umobolne?» — takó, da ni najti primernišega in miraišega stanovanja, kakor v domači palači, zlasti ker je poleg njega velik, lep in zračen vrt; za zdaj naj ostane tu, in še le na jesen, ko utegne biti že rekonvalescent, naj se preseli k škofu Glavini v poletno stanovanje v Škedenj.

Do 15. junija je šlo vse dobro — in nadškof je jedel in pil prav s tekom in se popravil za 1 in pol kila. Kar se okoli 20. jun. odreče jedi in pijači, in le s silo se je nekaj spravilo vanj. Domači zdravnik se obrne na prof. dr. Kraft Ebinga za svet, v kateri zasebni zavod naj bi nadškofa prepeljali, ker njegovo služabništvo je že vse utrujeno in knezonadškof se mora umetno hraniti le s pomočjo osebja, ki je za to izučeno in sposobno. Dr. Kraft Ebing takoj odgovori brzojavno, naj se nadškof prepelje nemudoma v zasebni zavod dr. Svetlina, kar se je zgodilo dne 25. junija, potem, ko je isti dan še precej rad užil nekaj postnih jedij in se takó okrepčal za daljšo pot. — V zavodu so ga umetno hranili, in ko je uprav začel prostovoljno jesti, ga je smrt nagloma prehitela.

Dne 2. t. m. je poklical minister Gautsch dr. Svetlina k sebi in ga vprašal v imenu Njeg. Veličanstva, kakó je z Nj. Vzv. knezonadškofom. Dr. Svetlin je odgovoril, da upa v teku 4 mesecev na popolno ozdravljenje.

Te podatke smo zbrali na hitro roko pri najverodostojniših virih v dokaz, da se je storilo za Nj. Vzvišenost vse mogoče, kar v takih slučajih svetuje in določa zdravniška vednost.

Truplo pokojnika se prepelje v Gorico, kjer bo rakev izpostavljena v cerkvi, potem pa se položi v grobnico za goriške nadškofe v kapeli na starem pokopališču. Kdaj se vse to zgodi, danes še ni določeno, ali težko da pred sredo prihodnjega tedna.

Vedno ista pesem.

Giuseppe Caprin je znan tudi našim čitateljem po svojih zgodovinskih spisih. Mož je neutruden raziskovalec temne preteklosti in je v mnogih ozirih hvale vreden; toda neveden in nezanesljiv je vselej, kedar trči ob Slovane; takrat išče vse mogoče izhode, da bi le ne ostali Slovani na površju.

Ta zgodovinar je priobčil pred kratkim dosti zanimivo razpravo pod naslovom: «Il Trecento a Trieste» (Trst v štirnajstem stoletju). — V tej knjigi pripoveduje, da Tržačanje, ki so bili pod benečansko oblastjo, so nosili z nejevoljo to gospodstvo in so sovražili Benečane. — L. 1379. — 1381. je bila vojna med beneško in genoveško republiko, seveda v glavnem na morju. Tudi pred Trst je priplula kar nakrat divizija genoveške mornarice, ki se je Trsta začasno tudi polastila. Zapovednik brodovju je bil Gaspare Spinola. — Benečani so imeli navado, da so postavili v vseh podjarmljenih mestih, najraje na mestnih hišah, svoj «Leone di San Marco» (leva sv. Marka) kot znak beneškega gospodstva. Tudi v Trstu je bil tak lev in sicer jako velik, izdelan iz mramorja. Poveljnik genoveške mornarice Gaspare Spinola pa je dal sneti ta grb in odpeljati v Genovo v znak zmage nad Trstom.

Ta zgodba se je pozabila, — in mramornati lev iz Trsta je obtičal zapuščen in pozabljen v Genovi, kjer ga je doletela kaj raznovrstna usoda. Toda ostal bi bil pozabljen še dandanes, da ni obudil spominj nanj prej omenjeni zgodovinar Giuseppe Caprin, ki je natančno opisal vso zgodbo v imenovani knjigi.

Tržaški «veliki patrijotje» so bili kar veselja omamljeni vsled toli važnega razkritja. In takoj se jim je vzbudila v velepatrijotskih srcih presilna želja, da bi priredili zopet jedno veliko slavnost svoje vrste. Storili so tudi že vse potrebne korake, da bi sloveča posestrima ob sredozemskem morju (città consorella) vrnila Trstu oni zgodovinski «Leone di San Marco». — Javna glasila teh «velikih patrijotov» (ki se navadno imenujejo nekoliko drugače), posebno pa «Indipendente», «Sentinella del Friuli» in veleoficijozni «Corriere di Gorizia», so seveda veselo zatrobila v isti rog in raznesla na vse kraje ta «veliki načrt», ki naj dokaže vsemu svetu — velikost in mogočnost italijanskega rodoljublja. Ta korak bi bil po njihovem čin patrijotske pijetete, zajedno pa nov dokaz bratstva in neporušne edinosti sinov iste latinske matere na tej in oni strani staroslavne Adrije.

Takošna in tolika «patrijotska» gorečnost ne bo lahko umevna onim, ki ne poznajo povsem dobro teženj neke gospodujoče stranke na Primorskem, in to one stranke, katero očividno podpira sedanji vladni sistem z zares klasiško potrpežljivostjo, ako nočemo drugače imenovati vedenja merodajnih državnih činiteljev. Saj so irredentovci čedalje drzneji — dasi previdneji — v svojih demonstracijah, merodajni krogi pa so nasproti njim vseskozi ravnodušni, krotki, prizanesljivi, in le včasih se vspnó takó visoko, da očetovski posvaré take — «otročarije». Ali nismo čuli, kakó je govoril neki mestni župan ob svečani priliki, ko je v napitnici zaklical zvestobo tej državi, češ: ključi našega mesta so bili izročeni ptuji oblasti le po sili, ključi do naših src pa so bili poverjeni Benetkam, da jih izročé o svojem času materi Italiji. Ali je mogoče še jasneje govoriti? Menda ne! Toda merodajni krogi v državi so ostali slepi in gluhi tudi nasproti tej — «otročariji».

Politiška potrpežljivost in prizanesljivost se more tolmačiti na dvoji način; ona more izhajati iz samozavesti v svojo moč, ki gleda zaničljivo iz nedogledne višine doli na take revne «otročarije», — toda more se tolmačiti tudi kot žalosten pojav slabosti in neodpustne nesposobnosti. Mi moramo pač potrditi, da naše ljudstvo se je že sprijaznilo z drugim tolmačenjem, kar utegne imeti kedaj še slabih posledic na vse strani, — a to nas prav nič ne vznemirja, ker nočemo biti «bolj papežki nego je papež sam».

Naj bo pa kakorkoli: gospodje italianissimi so plavali — najbrže malce prezgodaj — in dulci jubilo, v nadah nameravanih slavnostij latinskega pobratimstva. Dejali smo, da se veselé prezgodaj. Res je, da municipij v Genovi bi rad ustregel svoji «consorelli» tu ob Adriji, toda onire so še druge. Oni lev je vzidan v palači Giustiniani, in dvomili bi, da bi si lastnik pustil odvzeti takó znamenit zgodovinski spomenik. Pa tudi komisija za varstvo starinskih znamenitostij ima pri tem besedo. Konečno dvomimo, da bi italijanska vlada dopustila tako irredentsko demonstracijo proti svoji zaveznici. Kaj bi naredila avstrijska vlada, je težko vganiti. Morebiti bi zopet le prezirljivo gledala take neznatne — «otročarije».

Utegne se sicer pripetiti, da ta zgodovinsko prosluli lev dobí svoje mesto v kotu kakega muzeja namesto «al Sole aperto e al cospetto dell' Adriatico», kakor je poetiški prerokoval «Indipendente», — toda že namera sama in oduševljenost, s katero se pripravljajo za slavnostni prenos tega velepomembnega leva, nam je zopet v jasen dokaz, v kaki vodi plavamo na Primorskem.

Dostavljamo le še, da nas Slovencev in Hrvatov prav nič ne vznemirjajo taki irredentski pojavi, ker vemo, da se zde le malovažne «otročarije» onim, proti katerim so naperjeni. Prosili in priporočali bi le eno: ne kličite nas na pomoč, kedar Vam vzrastejo čez glavo.

G.

Vipavska železnica.

Občinam in zasebnikom, ki so podpisali prispevke za nakup osnovnih delnic Vipavske železnice, razposlala se je sledeča okrožnica:

Vaše blagorodje!

Visoko c. kr. železniško ministerstvo je z odlokom z dné 24. maja 1897 št. 5399/I. sprejelo kot prosilce koncesije Vipavske železnice gg.: Alfred grof Coronini, dr. Anton Gregorčič, Matevž Sannig, Lovrenc Juvančič, Filip Terpin in Angel Casagrande.

Istočasno pozvalo je deželni odbor, da pripravi 100.000 gld., katere je deželni zbor leta 1892 dovolil za nakup osnovnih delnic Vipavske železnice, in gg. prosilce koncesije naj naberejo 50.000 gld., katere imajo založiti zasebni udeleženci, in vplačajo v «kreditni zavod za prometne naprave na Dunaji» (K. k. priv. Oester. Credit-Institut für Verkehrs-Unternehmungen und öffentliche Arbeiten in Wien, I. Freiung, 8.), koji ima svojedobno razpečavati osnovne delnice.

Deželni odbor je naznanil visokemu c. kr. ministerstvu z dopisom od 24. junija št. 2819, da je pripravljen odšteti 100.000 gld. za nakup delnic, brž ko bodo izdane.

Ostalih 50.000 gld. podpisali so: občine: Dornberg-Prvačina 5500 gld., Ajdovščina in Sv. Križ po 3000 gld., Št. Andrež, Črniče in Rihemberg po 2000 gl., Lokavec-Otlica, 1500 gl., Bilje 1200 gld., Kamnje, Miren, Šmarje, Škrilje-Št. Tomaž in Šturje po 1000 gld., Renče, Ustja in Vogrsko po 500 gld., vsega 26.700 gld. — in zasebniki: imetniki biljenskih opekaren 5000 gld., Alfred grof Coronini 3000 gld., tvrdka Jos. Gorup 2600 gld., Franc grof Coronini, deželni glavar, 2000 gld., Ivan Bizjak, veleposestnik v Dornbergu, Vaclav Jochman, posestnik mlina na valjce v Ajdovščini, Lovro Juvančič, župnik v Dornbergu, Josip Mrevlje Josipov, veleposestnik ondi, Josip Perozzi od ondi, c. kr. carinski uradnik v Trstu, in Matija Repič, veleposestnik v Šturijah, po 1000 gld., Leopold Bolko, veleposestnik v Črničah, Josip Budin iz Dornberga, župnik v Trstu, Franc Hmelak, veletržec z lesom v Lokavcu, Ignac Kovač, veleposestnik v Ajdovščini, in France Vovk, posestnik v Biljah, po 500 gld., Ivan Dugulin, župnik v Ajdovščini, 400 gl., družniki opekarne v Renčah Valentin Černic, Franc Mozetič in Rajmund Žnidarčič, 300 gld., Josip pl. Degrazia, veleposestnik, in Josip Pavletič, župnik v Renčah, po 200 gld. in Anton Vižintin, veleposestnik ondi, 100 gld. — vsega 22.300 gld. Po sklepu nabiranja podpisov ubilo se je 1000 gld., katere je še pokriti.

Kranjski občini Šturje in Ustje dosegli ste dovolitev deželnega odbora v Ljubljani še jeseni 1896, da smeta zajeti podpisano svoto za nakup osnovnih delnic, občine Vipavske doline na Goriškem tekom leta 1897.

Deželni odbor v Gorici je posredoval pri ravnateljstvu Goriške zastavljavnice in hranilnice, da je za občine dosegel iste ugodnosti, kakor svoječasno pri nabiranju glavnice za furlansko železnico Ta zavod posodi potrebne svote na 10 let po $4\frac{1}{2}$% proti zastavi osnovnih delnic Vipavske železnice in proti jamstvu deželnega odbora, da nadzoruje redno vračanje glavnice in plačevanje obrestij.

Deželni odbor je priobčil udeleženim županstvom načrt dotične zajemne pogodbe, katero treba zapisati, sklicujé se na dovolilo deželnega odbora in na sklep starešinstva, pred c. kr. notarjem, pritisniti jej občinski pečat in podpisati jo v smislu § 52 obč. reda (župan in dva občinska zastopnika) in vrniti jo deželnemu odboru, da jo konečno odobri. Deželni odbor zbere in pošlje vse pogodbe ravnateljstvu zastavljavnice in hranilnice s prošnjo, da izplača posojilo naravnost kreditnemu zavodu za prometne naprave na Dunaji in da sprejme osnovne delnice v zastavo. Ravnateljstvu zastavljavnice pošlje se tudi zapisnik one seje, v kateri je starešinstvo sklenilo, da se vzame posojilo pri «Monti» na odlagne pogodbe, nasvetovane po deželnem odboru.

Ker je treba pri odštetji posojila plačati obresti pol leta naprej in morebitne poštne in poslovne troške, opozarjajo se slavna županstva, da pripravijo dotični znesek ter ga na zahtevanje ravnateljstva hranilnice takoj izplačajo. Blagorodni gospodje županje naprošajo se torej, da zajemne pogodbe predlože vsaj do 30. julija t. l. deželnemu odboru za odobritev in da v poročilu izrecno zaprosijo, naj deželni odbor odobreno pogodbo pošlje naravnost na goriško hranilnico z naprosilom, da zajeti znesek odšteje naravnost kreditnemu zavodu za prometne naprave na Dunaju. Dan zajma in prvi obrok obresti določiti je torej v pogodbi s 1. avgustom t. l.

Zneske v gotovini iz zakladnega premoženja, koje je uporabiti dovolil deželni odbor, in prispevke zasebnikov je poslati ali naravnost na imenovani zavod na Dunaji, ali pa izročiti podpisanima zastopnikoma do 30. julija, katera vložene zneske brezplačno odpravita na isti zavod. Kedor ima gotovino založeno pri kakem denarnem zavodu, naj naprosi, da se naravnost izplača kreditnemu zavodu.

V «Goriško ljudsko posojilnico» vložili so deleže: Biljske opekarne, veleposestniki: Josip Mrevle, Matija Repič, Ignac Kovač, Josip pl. Degrazia; Josip Perozzi, c. kr. car. uradnik, župniki: Lovro Juvančič, Josip Budin, Ivan Dugulin in Josip Pavletič, družniki opekarne v Renčah in občina Bilje, skupaj 12.300 gld. Ta znesek je poslala posojilnica na Dunaj. Naravnost je poslal na Dunaj Alfred grof Coronini svojih 3000 gld.

Vaše blagorodje se naproša kot zastopnik občine, da nemudoma odpravite zajemno pismo ali gotovino po rečeni poti, kot zasebnik, da vplačate prispevek ali pri kreditnem zavodu za prometne naprave na Dunaji ali pri podpisanih pooblaščencih. Ker visoko c. kr. ministerstvo za železnice zahteva vplačilo prispevkov, se naprošajo gg. zasebniki najuljudniše, naj ne odlašajo nikari vplačila podpisanega zneska, ker jim kreditni zavod obrestuje deleže od dné, ko jih vložijo, do podelitve koncesije z okoli 3%, in ker bi se zadeva Vipavske železnice vsled njih odlašanja zategnila. Podpisana se torej trdno zanašata, da občinski zastopniki in gg. zasebniki takoj izpolnijo prevzeto obveznost.

Pogodbe z goriško zastavljalnico popišejo se pri notarju Dellabona. — Uradno se Vipavska železnica imenuje Gorica-Ajdovščina.

V Gorici, 7. julija 1897.

Alfred grof **Coronini-Cronberg,**
Dr. **Anton Gregorčič,**
kot zastopnika prosilcev koncesije.

DOPISI.

V Gorici, 8. julija. — Še nekaj moram dostaviti k onemu, kar sem povedal zadnjič, da bo jasno vsakemu Slovencu, s kakšno sodrgo se nam je bojevati v Gorici.

Res je, do uradni aparat, s katerim so došli preiskavat moje stanovanje, je bil tolik, da je dal povod raznim kombinacijam, ali da bodo laški Goričani žlobudrali toliko budalostij, tega bi ne bil nikdar verjel. Vidi se, kako grozno so ti ljudje omejeni in zajedno zlobni.

Ko sem došel v Gorico z vlakom, je šel moj spremljevalec iskat voz; ker ni bilo slučajno ondi nijednega Slovenca, sem se peljal s Sudovim omnibusom. — Drugo jutro je že bila razširjena novica, da nijeden voznik me ni hotel peljati v mesto; ako bi ondi ne bilo Sudovega omnibusa, moral bi iti peš. — Ti ljudjé najbrže ne vedó, da vsakemu vozniku bi morala policija vzeti licenco, ako bi odklonil vožnjo.

O polnoči sem šel naravnost na redarstvo in zahteval, da se mi stanovanje odpečati, kar se je tudi zgodilo v eni uri. Z menoj sta šla višji polic. komisar in preiskovalni sodnik. — Drugo jutro je bila že vsa Gorica polna senzačne novice, da sem došel s ponočnim vlakom, da sta me čakala na kolodvoru dva redarja, ki sta mi ukazala iti na redarstvo; tam so me kar aretovali in odpeljali — v zapor k sv. Antonu. In beumne laške dušice so imele le eno jezico v srcu, namreč, da so me odgnali v zapor „con molta delicatezza" (— ker sem šel v sredi med imenovanima gospodoma, seveda le do svojega stanovanja —) in me niso vtaknili kar v železje.

O tisočakih, katere sem odnesel seboj na Balkan, niso bili vsi enik mislij; jedni so rekli, da jih je bilo 30.000, drugi so govorili o 40.000 in celó 140.000; eni so vedeli natančno, koliko sem ženi odnesel, a da ona je utekla od mene (— revica se zdravi na svojem domu v Bolcu! —) in koliko „Goriški ljudski posojilnici", „Slogi" in neki banki v Ljubljani. — Ali ni, da bi človek ne počil od smeha na tolikih budalostih?! — Zdi se mi pa, da take novice so širili namenoma znani agitatorji.

Še lepša je ta. Doli nekje na Balkanu — ali v Belgradu, Sofiji ali kje drugod, niso vedeli prav natančno — je bil sklican neki ruski (joj!) shod; kot zastopnika Slovencev da sva se oglasila dr. Gregorčič in jaz, toda dr. G. niso hoteli imeti in so poklicali le mene. Jaz bi potem prišel poln rubljev v Gorico. — No, slabo bi ne bilo, rubljev bi se tudi ne branil, če bi mi jih hoteli kje dati tudi poln žakelj, ali opaziti moram, kakó se zlaga ta vest z vsemi drugimi? — No, in dostavljali so, da moje zveze z Rusi so prišle na dan, zaló je šla komisija v moje stanovanje, kjer je našla ruska pisma in — 24 bomb! — Hud kobak za sedanje „pasje dneve", kaj?

In na take načine so se zabavali naši laški prijatelji celih sedem dnij. V temno ozadje so bili potisneni vsi najimenitniši možje, ki mešajo evropsko politiko; saj ni bilo časa, da bi govorili o njih, kajti v kavarnah, gostilnah, na ulici, na trgih, povsod je bilo govorjenje le o grdem zločincu Gabrščeku, katerega čakajo vislice v najkrajšem času. Nekateri so hoteli vedeti, da so me že ujeli v Sofiji; drugi so bili poučeni še bolj natančno, namreč, da sem skočil od strahu v Donavo, — a tretji so vedeli najbolje: da me obesijo na otoku Corfù na dan sv. Petra in Pavla, na oni isti pomembni dan, ko sem hotel z onimi 24 bombami razgnati tombolo na Travniku v Gorici. — Zdaj naj pa človek ne veruje v ženijalno norost naših ljubih laških prijateljev v Gorici.

Ali koliko presenečenje! Dné 1. julija sem možko korakal po Gorici z viržinko v ustih in prav dobre volje. Za Boga, komu naj bi ne prihajal nad ustmi zadovoljen nasmeh, ko vidi, kakó stikajo ljudje glave skupaj in se osupli poprašujejo z znamenji: Kaj, ta tukaj? Mislili smo, da je že . . . itd.! Neka laška ženica sploh ni hotela verjeti, da so videli mene z dušo in telesom, marveč odvrnila je, da so utegnili videti moj — duh, ker to vražje telo bodisi jedó ribe v Donavi ali pa krokarji na otoku Carfù. — Brez šale, resnica je to, a jaz kot objektiven časnikar spoštujem tudi to prepričanje brumne laške ženice.

Naši Slovenci sicer niso verjeli takim bedastim novicam, vendar je bilo mnogim mučno odgovarjati in — zagovarjati me. Hvala na dobri volji, ali potreba ni bilo. Zdaj, ko sem doma, sem jih rešil takih skrbij, kajti nasprotnike je vsaj ponekod vendarle malce sram, kako silno da so omejeni in bedasti. Slovenci pa se veselé in smejejo, kako grozno da so se nasprotniki blamovali v svoji — zlovoljnosti, da ne rečem zlobnosti. Povsod so me pozdravljali srčneje nego kdajkoli poprej. Tako reklamo so mi oskrbeli nasprotniki, — za kar sem jim le hvaležen, ker njihova jeza in slaba volja me itak malo briga in k večjemu le prijetno zabava. Kdor se peča s politiko, mora imeti trdo kožo, in to sem si jaz prav dobro ustrojil od burnih časov l. 1889. naprej.

„Sentinelia del Friuli" me je prav lepo pozdravila, ko sem se vrnil. Dejala je, da bi bila raje videla, ako bi me imenovali za ministra v Bolgariji ali celó v Rusiji, nego da sem se vrnil v Gorico.

(„Jo i varess augurát di jessi nomenát magari prin ministro in Bulgaria o in Russia, pur di no viodilu a zirà par Gurizza").

Raca na vodi, ta je pa krepka! Zdaj vidim, da ne smem sprejeti nikakega ministerskega portfelja, ker to bi „Sentinello" veselilo, a kar njo veseli, mora biti slabo za Slovence; jaz pa, kot pošten Slovenec, ne smem delati narodu škode. Torej nič z ministrom! Ubogi jaz! E se non ridi, di che rider suoli?!

Konečno prav resno par besed! Čemu toliko šuma in hrupa proti eni sami osebi? Proti vsem drugim Slovencem niste izbruhali toliko žolča v desetih letih, kolikor ga izbljujete proti meni v enem tednu. Ali je vaše italijanstvo takó na slabih nogah, da ga more spodnesti ena sama oseba? Ali res verujete, da sem vam jaz nevarniši nego vsi drugi slov. politiki skupaj, kakor včasih javno trdite? Saj vendar nisem ne državni ne deželni poslanec, ne varuje me torej niti imuniteta — (v njenem okrilju bi seveda še drugače govorili!) — nisem nikaka merodajna oseba v deželi! (Vsled vaše gonje proti meni bi človek res lahko padel v skušnjavo, da bi si začel domišljevati kaj več nego sem!) Pojte no, in ne smešite se! — Toliko naj zadošča! A. Gabršček.

Iz Podbrda dné 28. junija. (Raznoterost.) Kakor je bilo „Soči" sporočeno, imeli smo v Podbrdu od 6 do 13. t. m. sv. misijon, katerega je vodil č. o. Frančišek Doljak iz Ljubljane. Ljudstvo se je jako pridno udeleževalo misijonskih propovedij, ne samo iz domače, ampak tudi iz bližnjih župnij in je prijelo sv. zakramente nad 1400 oseb. Red je vladal ves čas vzoren, dasi je cerkev, tudi za domačo župnijo, premajhna in je bilo posebno binkoštne praznike, osobito pa še zadnjo nedeljo, ogromno ljudstva iz bližnjih župnij. Ob sklepu so priredili tukajšnji občinarji čč. očetom — v znak hvaležnosti — primerno ovacijo in razsvetlili vas. Sicer pa opozarjam cenjene čitatelje „Soče" na dopis iz Podbrda v zadnjem „Primorskem Listu", h kateremu mi je dostaviti, da je ni na goriškem občine, kjer bi vladalo mej dušnim pastirjem in občinarji tako soglasje kakor pri nas. Pa kako bi tudi ne, ko imamo vzor-duhovnika, kateri s svojim blagim in plemenitim značajem nikogar proti sebi imeti ne more. O njem more se reči, da ne stori samo tega, kar veleva mu stan, ampak vse kar le more. I njemu veljajo besede pesnika:

In kar učiš; kar gojiš
Z vstrajnostjo,
Najlepše vedno sam vršiš,
S krepko značajnostjo!
— — — — — — —
Pač srečen kraj ki te ima
Presrečni v njem ljudje! —

Sicer je o našej občini redkokedaj kaj čitati, delujemo počasi i vstrajno naprej. Zdi se mi, da smo podobni tudi nekoliko zaspancu, ki premišlja v postelji, ali bi vstal ali ne?! Če pa pride kak prijatelj, da mu pravi: vstani, se on ne pomišlja več, ampak skoči iz postelje in gre — prijateljem . . . . . .

Tako upamo da se bode tudi naše ljudstvo kmalo zdramilo ter navdušeno stopalo za onimi, ki hoté privesti naš narod do boljše bodočnosti.

Sploh se more reči, da smo zadnje leto v marsičem napredovali tako i v omiki, in upamo, da kmalu ne bo več hiše, kjer bi se ne čital kak časopis.

Obrtnija se pri nas jako lepo razvija in nekateri obrtniki niti ne morejo zadostiti vsem naročilom. Gre pa največ izdelkov v Galicijo in Bukovino ter na Ogersko. Ko bi se obrtniki primerno združili, bi to seveda le ugodno uplivalo na njih gmotne razmere, ker bi jim združenim laglje bilo vstrajati v boju proti konkurenci, katera je tako velika, ko morajo nekateri za tako majhen zaslužek delati, da komaj žive. Če bodo v to poklicani krogi složni, zagotovljena je našej vasi lepa bodočnost, osobito če se zgradi železnica.

Zakaj ne pošlje „trg. in obrtno društvo", v Gorici vabila za vstop, tudi na deželo? Ali bi ne bilo možno poslati vsaj vplivnejšim možem društvena pravila?

Soprogi g. Gabrščeka želim kmalu zdravje. Vam g. urednik pa vstrajnost in pogum, malo zaplemb, še manj hišnih preiskav a najmanj kazni. Živela sloboda!

Ročinj. — (Raznoterosti). — Dne 2. t. m. je umrl tukajšnji organist in pevovodja Ivan Čargo. Pokojnik se je vedno trudil, da bi povzdignil cerkveno, sosebno pa narodno petje. Kako priljubljen je bil, — je pokazal najbolje njegov pogreb, kojega se je udeležila velika množica ljudstva. Marsikatero oko je bilo rosno. Pevci so svojemu umrlemu pevovodju krasno in ginljivo peli nagrobnice. Bodi mu lahka zemljica. — V nedeljo 4 t. m. se je vršila tukaj otroška veselica. Šolska soba je bila prenapolnjena z ljudstvom. Otroci so deklamovali, igrali in peli prav dobro, na splošno zadovoljnost. — Tu imamo toplice tik Soče, ki so še malo poznane svetu. Vrelec ima 23° C. in hrani v sebi železne in zveplene snovi, škoda le, da je pot do tja slaba. Učinki te zdravilne vode so kaj blagodejni. Ali ne bi bilo dobro, da bi se kedo naših popriel te stvari, predno pridejo toplice v roke kakega tujca, sosebno sedaj, ko bode tekla železnica po našej dolini?

Pojasnilo dopisu „Iz Brd", kateri je bil priobčen v 26. štv. „Soče", napadajoč agenta, ki je iste dni ponujal „Franckovo kavo" v Brdih. Koncem dopisa je bil naveden naslov agentov August Benigar, Il. Bistrica. V svoje opravičenje prosim, da naj se priobči sledeče:

Res je, da sem jaz omenjene dni ponujal po Brdih sladno kavo tvrdke F. S. Englhofer, ne pa Franckove.

Jaz sem zastopnik tvrdke F. S. Englhofer v Gradcu in imam po slovenskih krajih povsod obilo odjemalcev.

Ker redno čitam „Sočo", mi je tudi znano, da so goriški Slovenci sklenili, ne več kupovati Franckove kave. Nekega dne sem se odpravil v Gorico k uredništvu „Soče", kjer mi je g. Gabršček podčital v Soči imena slovenskih trgovcev, pri katerih naj svojo kavo ponudim. Potoval sem potem po Gorici in okolici in prišel tudi v Brda, kjer me je g. dopisnik najbrže videl; nikjer pa nisem ponudil Franckove kave, ker nisem prvič v nikaki zvezi s Franckovo tvrdko, drugič zastopam staro odlikovano tvrdko E. S. Engelhofer, in tretjič mi je tudi znano, da so se goriški Slovenci Franckovi kavi odrekli.

Pokazal sem povsod uzorce naših zavojev, na katerih je razločno zapisano F. S. Englhofer v Gradcu. Neumevno mi je tedaj, kako je g. dopisnik prišel do zmote. Tudi ne morem umeti, kako da bi bil ime g. Gabrščeka zlorabil. Res je sicer, da sem v nekaterih krajih povedal, da mi je g. Gabršček nasvetoval, ponuditi svoje blago v teh krajih, a s tem še nisem nikako zlorabljal ime mnogozaslužnega g. Gabrščeka.

Jaz sem sin stare slovenske rodbine iz Il. Bistrice, in tvrdka, katero zastopam, pokazala se je dosedaj vedno naklonjena Slovencem in tudi jaz bom zanaprej kakor doslej deloval na to, da se povsod vpoštevajo zahteve nas Slovencev.

Gospodu dopisniku pa bodi povedano, da zvečer v gostilni ne ponujam svojega blaga, kakor tudi ne pripovedujem, katero tvrdko zastopam.

Naročil dobil sem v omenjenih krajih obilo, prosim pa g. dopisnika, naj se potrudi k mojim naročnikom v Brdih, pri njih se lahko prepriča, da je „sladna kava" tvrdke F. S. Engelhofer v Gradcu, ter ako jo tudi on pije, naj pokusi, in dišala mu bo izvrstno.

Pri tem omenim naj še to, da je bil lastnik tvrdke pred par leti za svojo dobrodelnost proti siromakom odlikovan od papeža, ter je tvrdka znana kot poštena in reelna.

Avgust Benigar
v Il. Bistrici.

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Naš rojak gospod Anton Gregorič, asistent pri računskem oddelku c. kr. namestništva, je imenovan oficijalom pri istem uradu. — G. Matevž Lapanje je imenovan nadučiteljem v Biljah.

C. kr. gimnazij v Gorici. — Vspeh zrelostnih izpitov ob koncu šolskega leta je ta-le: Izpraševanje se je vršilo od 30. junija do 3. julija; predsednik d. š. nadzornik vitez Klodič-Sabladoski. Prijavilo se je 21 izpraševancev. Izmed teh je doseglo povoljen uspeh 19; eden je propadel, eden pa sme po počitnicah izpit iz enega predmeta ponovili. Odliko sta dosegla: Baron Bianchi Miroslav in Pirjevec Ivan; spričevalo zrelosti pa sledeči: Caneva Peter, Gioseffi Maver, Grusovin Ivan, Gunkel Teodor, Kaiser Marij, baron Manfroni Mavricij, Milanič Josip, Moser Adolf, Pauletig Artur, Pirec Valentin, Posega Franc, Reja Izidor, Steiner Virgilij, Šorli Peter, Žnidarčič Josip, Klančič Evgenij in Klanzig Higin.

Zrelostne preskušnje na tuk. c. kr. učiteljišču za učiteljice so pričele pod predsedništvom visokorodnega dež. š. nadzornika g. vit. Klodiča-Sabladoskega minoli pondeljek in bodo trajale do konca tega tedna. Prijavilo se je 53 gojenk, in sicer: 25 domačih Slovenk (mej njimi 3 Hrvatice), 20 domačih Italijank in 8 zunanjih Italijank iz Trsta. Dostalo je preskušnjo 22 Slovenk, 3 Slovenke bodo morale ponoviti preskušnjo iz jednega predmeta po dveh mesecih. Odlikovanke so g.čne: Kinkela Marija (Hrv. — Bukovac v Istri), Mesar Ljudmila (Cerkno), Muška Emilija, (Rojan pri Trstu), Valentič Milica (Opčine) in Žele Margareta (Postojina). Preskušnjo so dostale g.čne: Cej Katarina (Gorica), Čop Pavlina (Ribnica), Delak Slavica (Rojan), Grželj Zora (Srpenica), Gostiša Drag. (Gorica), Hajdinger Marija (Brezje ob Slomu), Kavčič Ida (Komen), Kokalj Adela (Ljubljana), Klette Amalija (Greta pri Trstu), Knittl Marija (Beljak na Koroškem), Manzoni Emilija (Gorica), Pfeifer Marija (Ig pri Ljubljani), Slohl Olga (Kunstadt na Moravskem), Sabadin Ivanka (Koper), Sancin Ivanka (Skedenj pri Trstu), Šepić Ljubica (Hrv. — Mihotiće v Istri). Štefan Zorica (Hrv. — Kastav). — Vrlim gospodičnam voščimo obilo sreče v težavnem učiteljskem stanu.

Kako radi store Slovencem — „dobro!" Gospod cav. Pauletig v Gosposki ulici ima podružnico Avstrijsko-Ogerske banke. Ta podružnica je bila ustanovljena na korist goriski trgovini in obrtniji; da sprejema menjice trgovcev in obrtnikov in jim tudi posoja na menjice denar. Drugega dne t. m. predložil je g. cav. Pauletig nekemu slovenskemu trgovcu v Gorici dve menjici dunajskih tvrdk. Eno je trgovec izplačal, drugo pa odložil, da jo plača zadnji dan, t. j. 5. dne t. m. ker 4. dne je bila nedelja. Ko pa je 5. t. m. poslal trgovec denar za menjico, je izvedel, da je gospod cavaliere Pauletig proti slovenskemu trgovcu tako — ljubezniv, da ni hotel čakati zadnjega dne, ampak je menjico protestoval ter ga oškodoval na kreditu in za nekoliko goldinarjev. Tako nas prijazni nasprotniki pritiskajo in oškodava o, kjer koli morejo.

Iz tega se vidi, kako točno morajo trgovci in obrtniki poravnati svoja plačila, da ne pridejo ob kredit in v škodo. Zato trgovcu in obrtniku ni vsejedno, da prejme plačilo jutri mesto danes, ker radi enega dneva izgubi odbitek (skonto) oziroma pri menjici sledi slučaj enak ravno navedenemu.

Ako hočemo svoje trgovce in obrtnike podpirati, ni dovolj, da od njih blago naročamo, ampak moramo jim ga tudi točno plačevati. S tem jim olajšamo obstanek in jim pomagamo, da morejo z nasprotnikom tekmovati in nam blago ceneje dajati.

Trgovec ima na sto odjemnikov. Ako hoče ob veliki zalogi še kreditovati, dokler se komu zljubi plačevati, bi moral biti velikanski kapitalist. Takih pa Slovenci žalibog nimamo, in ako bi jih imeli, ki bi se udajali vsem zahtevam odjemnikov, trpeli bi toliko škode, da bi obnemogli. Zato pa moramo svojim trgovcem in obrtnikom obstanek s tem omogočevati, da jim točno plačujemo; ne pa, da bi jim z zadrževanjem plačila škodo delali in kredit spodkopavali.

Sijajno zadoščenje. — Osmošolec Žigon je bil 26. marca zaprt, češ, da je ranil na predvečer z bodalom iz palice mizarja Valentinuzzija tako močno, da ga je nevarno ranil; zatožen je bil potem težke telesne poškodbe. Žigon je s tem zgubil leto v šoli in je moralno veliko pretrpel; tudi vladin zastopnik ga je imenoval v državnem zboru kot zločinca iz narodnega sovraštva.

Včeraj je bila obravnava in Žigon je bil — oproščen. Razsodba pravi, da sodni dvor se ni prepričal, da bi bil Žigon zadal Valentinuzziju ono rano, ker V. sam si vedno nasprotuje v svojih izpovedbah, da njemu ne gre nikaka vera; po drugi strani pa zdravnika odločno zatrdita, da rana je bila zadana s štirivoglatim bodalom, dočim je dokazano, da Žigon ni nikdar imel takega orožja, in še posebe, da isti večer je šel na ulico s palico, ki je v posesti sodnega dvora in nima bodala. Ako bi pa tudi — pravi dalje razsodba — Žigon res zadal ono rano, je bil povsem opravičen braniti se, ker sta ga zasledovala dva človeka, ki sta ga pretepala in je jeden stopil celó v vežo za njim, da bi ga tepel.

Napadalca in kazni vredna človeka sta torej Valentinuzzi in Martinis, proti katerima bo postopalo državno pravdništvo radi krivega pričanja, ker sta večkrat izpovedala povsem drugače in nasprotujoče. — Razprava je dognala, da onadva sta tekla za Ž. do njegovega doma in ga pretepala. Valentinuzzi trdi, da je takrat dobil sunek v levo stegno, ali rano da je občutil šele 5—10 minut pozneje; zdravnika sta pa potrdila, da enako rano bi moral takoj občutiti. — Prica Zakrajšek Rafael (— ki je dejal, da je Slovenec in Lah „vse vkup" —) je videl Ž ves čas in izključi, da bi bil ta kakorkoli izzival V. in M. Šel je po ulici sv. Antona in slišal, kakó sta V. in M. tepla Žigona, ker so zaušnice odmevale. Videl je tudi, kakó sta pretepalca odšla. Ž. je šel dalje po oni ulici „nekam", in ko se je vrnil (— pravi, da je preteklo vmes najmanj ½ ure —), je našel v lekarni Gironcoli V. ranjenega. — Zagovornik dr. Stanič je to dejstvo dobro porabil, češ: kje je bil V. ves ta čas? Ali se ni med tem drugod pretepal, kakor je tudi pravil raznim osebam, da so ga napadli trije ali štirje in takrat da je bil ranjen?! — Sodni dvor je bil tudi tega prepričanja, kajti rana je bila zadana z bodalom, kakoršnega Ž. nikdar ni imel. — Najsijajneje zadoščenje pa je to, da Ž. bi bil oproščen tudi v slučaju, ko bi bil res enako zabodel Valentinuzzija, ker je bil opravičen braniti se, kajti noč je bila, ljudij nikjer nič, on je ON sam, napadalca sta bila dva, ki sta ga večkrat pretepla, in je Valentinuzzi stopil za Žigonom celó v vežo hiše, da bi ga i ondi pretepal. — In zares, kdo bi ne rabil kakoršnega koli orožja, da bi napadalca odpodil?! Ako bi se meni pripetilo kaj takega, da dva človeka pritečeta za menoj, me pretepata in udereta celó v hišo za menoj, da bi me dalje tepla, tedaj gotovo ne bom čakal, da morda jaz padem smrtno ranjen na tla, marveč zgrabim za samokres in naženem potepuha. Kje je sodnik, ki bi me mogel obsoditi, ako tudi bi me postavilo na zatožno klop naše sloveče državno pravdništvo?!

Evo, kakošno je pravo lice onemu grozodejstvu, katero so strašno opisovali laški časopisi in celó uradni aparat! Namesto, da bi se bila postavila na zatožno klop ona dva človeka, (jeden je bil že večkrat zaprt radi raznih zločinov) je drž. pravdništvo pahnilo v nesrečo nedolžnega, vedno uzornega, pridnega in neomadeževanega — osmošolca, zagrenilo mu mlado življenje in uničilo jedno leto naukov.

Evo, ekscelenca Badeni, i to je prinos k neznosnim odnošajem v tej deželi! — A. G — k.

Iz Ozeljana. — 16. aprila se je našla gosposka suknja od Lijaka do Šempasa; kdor jo je izgubil, naj se oglasi pod št. 45. v Ozeljanu.

Radodarni doneski. — Za Slogine zavode je daroval F. S. v G. 1 gld. v čast godu sv. Cirila in Metoda. — Gosp. dr. Karol Chloupek, zdravnik, o priliki svojega slovesa iz Tolmina, 10 gld. — Sokol Menelik II 50 kr. — Nekdo 10 kr. kot kazen nenarodnih užigalic. — B. + M. gld. 1·50. — Narodna taksa v Ajdovščini 1 gld. — Za mesec julij so vplačali po 1 gld. gg. c. kr. notar Kavčič Josip, trg. Koren Anton, prof. Bežek Viktor, trg. Rosane Simon, uradn. Blažon Franc, vodja gluh. Lenardič Fridr. — V proslavo slovanskih blagovestnikov so darovali: Josip Pavletič iz Gabrij st. 25. 5 gld. — Faganel Karol Miren 5 gld. — Nekdo, vesel, da so našli pri g. Gabrščeku, kar so iskali, 2 gld. — Prijatelj mladine v Šempasu 10 gld. — Dr. Henrik Tuma 50 gld. — Pri zabavnem večeru slovenskih abiturijentov v Sudovom hotelu 5. t. m. gld. 16·22. — Župnik J. Dugulin v Ajdovščini Cirilov dar 3 gld. — Za deset narodnih zapovedij poslal A. T. na S. gld. 2·25. — Kurat Andrej Mesar na Livku Cirilov dar 3 gld. — Gosp. Peter Birsa v G. 1 papirnati rubelj. — Na dan ponikovskega semnja nabrali Franc Vogrič, Ivan Špik in Ivan Novak gld. 3·11. — Savnik Janko na Dunaju 1 gld. — Po dovršeni slavnosti v proslavo sv. C. in M. zložili narodnjaki pri Robu 1 gld., narodni Kobaridci pa gld. 2·10. — Olga Kovačič pri sv. Luciji na Mostu nabrala gld. 12·50, (darovali so: g. Andrej Kragelj 2 gld., g. Jožef Šavli 1 gld., g. Lucijan Kovačič 1 gld., g. Anton Mikuž gld. 1·10, g. Anton Vuga gld. 1·20, g. Jožef Fabijan 2 g., gdč. Ljud. Gerželj 1 gld., g. Jožef Munih 1 gld., Nekdo 20 kr., g. Ignacij Kovačič 2 gld. — Pepca Petelinčkova nabrala gld. 5·70, katere so darovali: Ivan Jurčkov, posestnik v Nabrežini 50 kr. Ivan Benko nadučitelj v Sovodnjah 50 kr. Anton Švara od Galeta iz Komna 50 kr., Ignac Tance v Nabrežini 50 kr., ostalo darovali so veseli gostje ob različnih prilikah. — Franc Samokec nabral v družbi 70 kr.

Ženski podružnici sv. Cirila in Metoda so darovali kot Cirilometodijski dar: — Gospa Ivanka Dekleva 1 gld. — Gospa Šavp 1 gld. — F. S. v. G. 1 gld.

Ali res? „Sentinella" od sobote je pisala: „Intant duch i nestris negozianz e i esercenz j'an batut dar e cumò si çhatin soddisfaz". To pomeni, da vsem laškim trgovcem je spočetka trda šla, ali zdaj da so že zadovoljni. — Slovenci, ali res? Ali res so zadovoljni z vami?!

Slovencem v Gorici, posebno trgovcem in obrtnikom, moramo tudi reči par besed. — Veliko je kokodakanja, malo je jajec! Vsakdo govori o veliki borbi za gospodarsko samostalnost, ali dejanj ne vidimo niti pri onih trgovcih in obrtnikih, ki kaj radi vidijo svoje štacune polne slovenskih odjemalcev, kajti kedar oni sami česa potrebujejo, grešé proti narodnemu našemu geslu. Takó ne pojde dalje!

Slovenska „zavednost" kje si?! — Naši trgovci in večji konsumentje na deželi in v mestu samem se kaj radi ponašajo z narodno zavednostjo; joj, polna usta jo imajo! — Zadnji čas pa so dokazali prav mnogi, da vse besedovanje o „zavednosti" je le puhlo in brez vrednosti. — Rojakom na deželi priporočamo, naj vendar pazijo na to, da naši trgovci in večji odjemalci ne bodo delali narodu sramote in nepreračunljive škode. — Vsakdo naj stori svojo dolžnost! Dijaki, ki greste na počitnice, učite ljudstvo in odpirajte mu oči. Na delo!

Dvojna mera. — Razsodba, s katero je bil obsojen na tri tedne zapora nadobudni sinko Italo župana Venutija, je gotovo najmilejša, ki je sploh mogoča; kazenski zakonik nima nedolžnišega paragrafa nego je oni § 431., po kateremu je tožilo državno pravdništvo v tem slučaju, ko je šlo za sina „del primo cittadino", kakor je večkrat rekel drž. pravd. Vidulich z vso ponižnostjo. Vendar je tržaški „Piccolo" padel z vso srditostjo na to razsodbo, razmesarii jo in oštel sodni dvor, — ne da je bil list zaplenjen.

Mi smo gotovo zagovorniki najširše tiskovne svobode, ker smo uverjeni, da z nasilnim mašenjem ust ni stvari nič pomagano. Naj se le kritikuje vse, ali dostojno. Toda kakoršno svobodo uživa „Piccolo", zahtevamo tudi za „Sočo"!

Mi nimamo nič proti razsodbi! Toda državnega pravdništva dolžnost je bila, poiskati za svojo tožbo kak primernejši paragraf kaz. zakonika, ako hoče, da bomo sploh verjeli, da zna dejanja vsaj za silo prav kvalifikovati.

Mimo hiše Venutijeve je šlo skupaj okoli 400 Slovencev na vojaški nabor. Nadepolni sinko je zmetal doli na nje različne predmete, med temi podnožni stolček, ki bi bil lahko koga hudo poškodoval. Kolika nesreča bi lahko nastala, da fantje niso imeli med sabo starejših veljavnih mož, županov in očetov, ki so jih pomirili. Ali bi ne bili lahko reagovali na strašne načine, da bi se bilo lahko bati za osebno varnost izzivalca in drugih oseb? — In vse dejanje Italovo je kvalifikovano le kot prestopek po § 431. k. z.! To naj razume, kdor more! — Ko so nekateri starogorski mladeniči vrgli malo peska proti oboroženim lovcem, ne da so koga zadeli, dočim so lovci streljali na nje, tedaj je našlo drž. pravdništvo ostreji paragraf in mladeniči so bili kaznovani na več mesecev ječe. In Italov čin je veliko hujši nego početje starogorskih mladeničev!

Izpred sodišča. — Anton Grusovin r. Alojzija, izvošček iz Gorice je bil dne 6. julija od tuk. okr. sodišča obsojen na 7 dni zapora in tudi povrniti sodne stroške, ker je na velikonočni dan v Prvačini v Mozetičevi gostilni hudo razžalil izvoščeka Jakoba Nardina.

Ivan Pintar, bivši naš mnogoletni sotrudnik je umrl v Ljubljani še-le 45 let star. Bodi mu blag spomin!

Iz Vipave smo sprejeli sledeči popravek:

1. Ni res, da sem se visokorodnemu gospodu grofu Lanthieri-ju pri prihodu v v Vipavo poklonil.

2. Res pa je, da se imenovanemu visokorodnemu gospodu prišedšemu v Vipavo letos kakor tudi druga leta ni nihče poklonil.

V Vipavi, dne 6. julija 1897.

Anton Kalaj,
šol. vodilelj.

Dostavek uredništva. — Besedo ima sedaj g. dopisnik, ki nas je tako obvestil.

Razstava del učencev in učenk deške in dekliške obrtno-nadaljevalne šole v „Sloginih" zavodih bode v šolskih poslopjih Via Barzellini dne 11., 12. in 13. t. m. dopoldne od 9. do 12. in popoldne od 4. do 6. ure. — Slovenski mojstri, starši in vsi drugi prijatelji, ki se zanimate za napredek mladine, ne opustite te priložnosti ter posetite omenjene dni razstavo!

V prihodnji številki primesemo, ko si ogledamo razstavo, primerno oceno o njej.

Zemljiški davek. — Osrednja komisija je že izdelala svoje poročilo o znižanju zemljiškega davka. Goriška zavzema tretje mesto s predlaganim znižanjem 17.71%, Istri bi se znižal davek za 12·53%, Kranjski za 6·46%. Nekaj je!

Strela je udarila v nedeljo na dveh krajih v Gorici, namreč v zavodu šolskih sester in na nadškofov vrt. Nesreče nikake, a strahu dovolj.

Vročina pritiska prav hudo tudi v Gorici 22° R. je navadna toplina v senci. Iz nekaterih krajev dežele nam poročajo, da že veliko let niso imeli take vročine, kakoršna je zdaj.

V Dolenjah hočejo Lahi tudi napredovati; ustanoviti nameravajo namreč podružnico „Lege Nazionale". — Lahi delajo! Kaj pa briški Slovenci? Ali je kaj napredka?!

Francoski in angleški jezik na podlagi nemščine ali laščine poučuje neki zasebni profesor, ki je dovršil šole na Francoskem in Angleškem. Več pove upravništvo.

Narodna zavest v tržaški okolici. — Goriškim Slovencem v zgled naj ponatisnemo iz „Ed" naslednje besede:

God sv. Cirila in Metoda praznoval se je primerno slovesno v Trstu in po okolici. Na vrtu družbinskega zavoda pri sv. Jakobu je bila v nedeljo, na predvečer praznika, prelepa šolska slavnost s petjem, dramatično igro, godbo ter slavnostnim govorom. Vrt je bil lepo odičen z zastavami. Na vrtu se je zbralo nad 800 ljudi. — O tej slavnosti nam je obljubljen daljši dopis. Sijajno se je sponesel to pot naš Rojan. Bil je razsvetljen gori do pod Opčin. Pa tudi na Belvederju in na Greti je bilo nekoliko razsvetljave. Posebno se je odlikoval otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda. Po vsej vasi je bilo neobično gibanje in tu pa tam so ljudje nosili po ulicah male balončke. Sploh se je videlo, da je ideja proslavljanja spomina naših svetih bratov prešinila vse naše ljudstvo župnije rojanske in je bila slovesnost veliko impozantneja, nego se je pričakovalo.

Ako možno še sijajneje se je vršila slovesnost pri sv. Ivanu. To vam je bilo vse v lučih od Vrdele gori preko sv. Ivana pa proti Lonjeri. Sploh treba pred sv. Ivanci sneti klobuk. Od zadnje volilne borbe sem vrsti se tam manifestacija za manifestacijo v zmislu žive narodne zavesti. Najsijajniša pa je bila ona od minole nedelje. Neštevilno luči je pričalo, da nad tem dobrim, poštenim in značajnim ljudstvom plava duh krščanskega mišljenja in narodne značajnosti, duh — sv. Cirila in Metoda.

V pondeljek zjutraj je bila sv. maša v cerkvi pri sv. Jakobu. Po maši so bili otroci obdarovani v šolskih prostorih s sladčicami in malinovcem.

Prosimo naše prijatelje po okolici, da nam podrobneje sporoče, kako se je vršila ta pomembna slavnost.

Ravnokar se nam poroča, da so bile vse Barkovlje jako sijajno razsvitljene.

Takó „Ed."! Kako lepó se to čita! Kaj pa vi takozvani zavedni Slovenci na Goriškem? Kje ste se takó dostojno spomnili sv. naših blagovestnikov? Zaspanosti, apatije, malomarnosti je še veliko med nami! Nikar se ne ponašajmo preveč s svojo — „zavednostjo"!

„Goriška možka podružnica družbe sv. Cirila in Metoda" bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo 18. julija ob 11. uri predpoludne v prostorih goriške Čitalnice z dnevnim redom, ki je v pravilih določen. Gg. društveniki se uljudno vabijo k obilni udeležbi.

Iz Rihemberga smo dobivali od začetka jako oduševljena pisma, ki so spodbujala Slovence v Gorici, naj se postavijo v trgovskem oziru na svoje noge; zagotavljala se je popolna podpora. — Zdaj pa čujemo, da so se skujali skoro vsi tamošnji trgovci, le Anton Čebron v Preserjah je ostal možbeseda. O drugih bomo še govorili!

Pevsko društvo „Ljubljana" je praznovalo veliko svečanost blagoslovljenja društvene zastave, ki se je izvršila v vsakem pogledu sijajno in uprav velikansko. Žal, da nam domače homatije ne puščajo ne časa ne prostora, da bi mogli obširneje poročati o tej slavnosti. Zato vrlemu pevskemu društvu le častitamo na toli krasnem uspehu.

Slavnost „Celjskega Sokola". — Odbor za izvršitev priprav za veliko ljudsko slavnost, ktera se bode vršila ob priliki blagoslovljenja zastave „Celjskega Sokola in otvoritve „Narodnega doma v Celji" dne 7. in 8. avgusta t. l. naznanja, da je razposlal te dni dotična povabila vsem onim društvom, katerih imena so mu znana. Ker je pa pri velikem številu naših narodnih društev lahko mogoče, da smo to ali ono prezrli in ker želimo, da dobé dotična povabila vsa narodna društva prosimo, da nam naj dotična društva, katera se bodo vdeležila te slavnosti, naznanijo čim prej svoja imena, da jim zamoremo poslati vabila in pozneje vzpored. Ob enem pa prosimo vsa ona društva katera se nameravajo slavnosti dne 7. in 8. avgusta t. l. odeležiti, da nam svojo vdeležbo in prilično število vdeležencev v kratkem naznanijo, da nam bode mogoče preskrbeti še pravočasno vse potrebne priprave.

Poziv. — Zaveza slovenskih učiteljskih društev bode imela dne 4. in 5. avgusta t. l. v Celju svoje IX. glavno zborovanje. Kakor vsako leto, tako se bode tudi letos priredil koncert. Skrbeti nam bode, da dosežemo z istim vsaj takšen vspeh kakor doslej, če ne boljšega. S tem opozarjamo vse p. n. učiteljice pevke in učitelje pevce, da se pravočasno oglasijo pri podpisanem odboru, radi razpošiljanja glasov. Prosimo tudi ob enem vse p. n. pevke in pevce, da se v prav velikem številu udeleže „Zavezinega" zborovanja in koncerta.

Lokalni odbor učiteljskega društva za celjski in laški okraj.

Podpornemu društvu za slovensko visokošolce na Dunaju je pristopil veleč. g. Jakob Gruden, župnik v p. v Ljubljani kot ustanovnik s svoto 50 gld. Dalje je društvo prejelo iz Ljutomera 24 gld., katere je med tamošnjimi rodoljubi nabral g. dr. Anton Mihalič, zdravnik v Ljutomeru. Iz Loškega trga pa je letos že drugič poslal darilo 13 gld. 50 kr. gosp. dr. Josip Kolšek, odvetnik. Vrlim darovalcem, osobito tudi rodoljubnima nabiralcema, iskrena zahvala! Daljne darove sprejema veleč. g. Fr. Jančar, monsignor. č. papeški komornik, župnik nemškega viteškega reda, na Dunaju, I. Singerstr. 7.

Jakob Pukl,
preds. podp. društ. za slov. visokoš. na Dunaju.

Svilodi. — Letošnji trg je bil precej slab in tudi svilodi niso bile posebno kakovosti. Cena je bila gld. 1·18⁷/₁₀. Na sejmu so se odlikovali le svilodi gg. Antona in Alojzija Mozetiča iz Solkana, katere so bile prodane nad ustanovljeno ceno, in sicer od gld. 1·20 do 1·40.

Ti svilodi so iz Francoskega semena po Pasteur-jevem sistemu od tvrdke Filip Fabre & Comp. in so našej klimi primerni.

Henneberg-Seide 1

— nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig, von 35 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), **porto- und steuerfrei ins Haus.** Muster umgehend. Doppeltes Briefporto n. d. Schweiz.
G. Henneb.g's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich

MATTONI-jev
GIESSHÜBLER
je najčistejši alkalični
KISLI VRELEC.

Zahvala.

Štejem si v dolžnost, zahvaliti se slavni **občni zavarovalnici v Trstu** (Assicurazioni Generali) za točno povrnitev škode, katero mi je uzročil požar, ki je nastal v Vrhovlju dne 18. junija 1897. na mojem posestvu. Zahvaljujem se ji tem več, ker mi je povrnila škodo ukljub temu, da sem bil pozabil pravočasno plačati v pogodbi določeni rok premije.

Vrhovlje, dne 4. julija 1897.

198 † križ **Ivan Škaber.**

Javna zahvala.

Podpisani izrekamo najtoplejo zahvalo vsem znancem in prijateljem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili k večnemu počitku našega nepozabnega soproga, oziroma brata in sina

Janeza Čarga.

Posebno se zahvaljujemo čč. duhovščini, gg. učiteljem, kakor tudi domačim pevcem za ginljivo petje.

V ROČINJU, dne 7. julija 1897.

Katarina Čargo, soproga.
Marija Čargo, mati.
Terezija Dugar, — **Katarina Ipavic,** sestri.
Andrej Dugar, svak. 199

Slovenci, podpirajte le svoje trgovce, obrtnike, zdravnike, odvetnike itd., držite se strogo gesla „Svoji k svojim"!

Št. 411.

Razglas.

S tem se javno naznani, da se v erarskem lesnem skladišči *„Via Salcano"* ***od 1. julija t. l. naprej zniža cena za jeden metriški cent bukovega oglja od 2 gld. 80 kr. na 2 gld. 60 kr., to je dva goldinarja in šestdeset krajcarjev.***

Od tega dneva pride v veljavo tudi znižani cenik vožnje oglja iz erarskega skladišča do bivališč kupcev in bode stala vožnja oglja vsakega kvintala (100 kilogramov):

1. Do: Piazza Corno, Via Orzoni, Torrente, Cappella, Formica 12 kr.
2. Do: Piazza Grande, Piazzutta, Via Signori, Scuole, Rastello, Mercato 16 kr.
3. Do: Piazza Duomo, Via Morelli, Caserma, Giardino, Teatro, Municipio, Ponte Isonzo, Ponte nuovo 20 kr.
4. Do: Via Dreossi, Rabatta, Vogel, Dogana, Trieste, Tre Re, Corso Francesco Giuseppe in do starega pokopališča 24 kr.
5. Do: Sv. Roka, Via San Pietro, Corso Francesco Giuseppe od starega pokopališča do kolodvora 28 kr.

Ob enem se p. n. občinstvo spomne, da se bode vršila prodaja oglja, radi poroštva pravilne vage, v žakljih s svinčenimi zalivčki (plombi)

***Gorica,** dné 22. junija 1897.*

C. kr. nadgozdar: 184 3-1

PERNDANNER, l. r.

Štejem si v čast, naznaniti slavnemu občinstvu, da sem otvoril s 1. julijem t. l. svojo

pisarno

v Gorici na Kornu (v Kavčičevi hiši).

Odvetnik

dr. Alojzij Franko.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom

v stolni ulici št. 2. v Gorici

(tam, kjer je tobakarnica)

priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.

67

Oglas.

Navadni shod s sejmom sv. Mohora bode kakor druga leta

v nedeljo po 12. t. m.

Županstvo v Gorjanskem

dne 8. julija 1897.

Krojaško strokovno učilišče

v Ljubljani

naznanja, da pričnejo zopet 195 3—1

redni tečaji

in sicer:

za moške **dne 16. julija;** za ženske pa **dne 1. avgusta v novi hiši, gosposke ulice št. 7.**

Natančneja pojasnila pošije na zahtevanje

Vodja učilišča: **M. Kunc.**

Najboljši primes k bobovi kavi

je

sladna kava iz odlikovane tovarne

F. S. Englhofer

197—1 **v Gradcu.**

Dobi se isto v raznovrstnih zavojih in škatlah po nizkih cenah.

Naročila sprejema zastopnik

Avgust Benigar

Il. Bistrica (Kranjsko).

Edino

v stolni ulici št. 13 (Via del Duomo)

nasproti veliki cerkvi

je velika zaloga raznovrstnega manufakturnega blaga po najnižji ceni.

Za obilno obiskovanje se toplo priporoča

E. Šusteršič & C.

Prosim, opazujte številko 13 in slovenski napis, kajti ni resnična govorica, da je vse ena trgovina, namreč moja pod št. 13 in ona, katera se nahaja v Lenassejevi hiši pod štev. 4.

V **vsakem** poštno oddajnem okraji, v **vsakej** fari in po potrebi v **vsakej** občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, **mnogo** let obstoječega, **avstrijskega** podjetja **prve** vrste. Pismene ponudbe pod **„V. u. G."** Gradec, poste restante. 183

Seznam blaga

tvrdke

G. Ferd. Resberg

v Gorici.

Glavna zaloga:

v Kapucinski ulici št. 11

(stara cukrarna).

Podružnica: na Kornu št. 2

(Ttemsova palača).

Doslej ima v zalogi to-le blago:

Sladkor — kavo — riž — mast poper — sveče — olje — škrob — ječmen — kavino primeso — moko — gris — drobne in debele otrobe — turšico — zôb — sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement — bakreni vitrijol itd. 169—1

Trgovec z vinom na veliko

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8

12 G. priporoča

dalmatinsko vino iz Jelše in Šibenika,

potem

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Svoji k svojim!

Ambrož Furlan

trgovec 141

z jedilnim blagom

na tržaški cesti št. 4 v Gorici

priporoča kavo, riž, sladkor, moko, žito, otrobe, vse poljske in domače pridelke.

Postreže vestno in po zmerni ceni.

Ivan Domicelj

trgovec z jedilnim blagom

v Korminu

na glavnem sadnem trgu (bivša hiša Pallova)

priporoča svojim rojakom

sladkor, kavo, riž, olje, kamenoolje, moko, otrobe, vsakovrstne sveče iz Kopačeve tovarne, potem špirit vinski in domače žganje. Dalje prodaja vitrijol (modro galico) in pravo romansko trtno žveplo, narodne žveplenke.

Vse prodaja po tako zmerni ceni, da se ne boji **tekmovanja (konkurence).** 143

Uršula Cernovic

trgovka

v Raštelu št. 8. — **Gorica** — zraven Mose-ta

priporoča svojo

trgovino z drobnim blagom, in sicer: **črevljev** za odrasle in otroke, **slamnikov, dežnikov, palic, koncev, denarnih mošnjičkov, tobačnic, lul, kartač, češljev** itd. z besedo **vsakovrstno drobižno blago** (Kurzware). — Kot prava Slovenka se toplo priporoča svojim rojakom v Gorici in na deželi. 140

Teodor Slabanja

srebrar v **Gorici,** ulica Morelli št. 17.

Priporoča se prečastiti duhovščini za izgotovljenje crkvenih posod in orodij po najnovejem uzorcu in najnižji ceni, kot: **Monštranc, kelihov, svečnikov,** itd. itd. Stare reči popravlja ter jih **v ognju posrebreni in pozlati.** Da si pa zamorejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to zgorej omenjeni s tem, da jim je pripravljen pošiljati blago, ako mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa naročevalec sam lahko določi.

Strelovode iz bakra v **ognju** pozlačene najboljše iznajdbe, kakor tudi vsakovrstno enako popravo in pozlačenje priporoča tudi po najnižjih cenah. — **Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine franko!** 16 (Cl.

Trgovski pomočnik

želi takoj vstopiti v trgovino z mešanim blagom.

Več pove upravništvo. 1853-7

Jakob Bratuž

pekovski mojster v Šolski ulici 6, se toplo priporoča svojim rojakom za raznovrstno pecivo.

---

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavnica in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod **„leichter Verdienst"** na Rudolf Mosse Wien.

Gabrijel Piccoli

lekarnar pri angelu

v Ljubljani, Dunajska cesta

Najvišje priznanje

na II. mejnarodni farm. razstavi v Pragi 1896. London - Pariz - Ženever 1892-1893.

Železnato vino

preizkušenega, zanesljivega učinka, ima v sebi lehko prebavljiv železnat preparat, kateri učinkuje pri slabotnih, na pomanjkanju krvi in na živcih trpečih osebah, priporočljiv posebno tudi za slabotne, blede otroke. 18 16—5

Deset gramov tega preparata ima v sebi 25 miligramov železnatega kislika in 10 miligramov izlečka iz skorje kineškega drevesa.

Lekarnar Piccoli v **Ljubljani** jamči za označeno, zmeraj jednako sestavo, potrjeno po kemični razkrojbi **dr. H. Hagerja** v Frankobrodu na Odri in **prof. Balt. Knapitscha,** zapriseženega sodnijskega kemika v Ljubljani.

Steklenica imajoča pol litra velja 1 gld., 4 politerske steklenice 3 gld. 60 kr., franko s poštnino vred 4 gld.

Naročila izvršuje lekarničar Piccoli v Ljubljani proti povzetju zneska.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda 1

s sedežem **v Gorici,** ulica Barzellini št. 20.

priporoča

po nizki ceni slavnemu občinstvu

svoja pristna briska vina: rebulo, modro frankinjo in druga navadna črna vina, pridelke svojih članov.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej.

Uzorce vin pošilja na zahtevo.

Edina slov. zaloga dužnikov in solčnikov

C. kr. privileg. krojni aparati.

M. POVERAJ

krojaški mojster in trgovec v Gorici na Travniku

v I. nadstropju in v hodniku

v h. št. 22.

Priporoča svojim rojakom na deželi in v mestu vsakovrstno manifaturno blago, gotovo perilo, dežnike, ovratnike, zavratnice itd. — Gotove možke obleke za vsaki stan po najnovejši pariški modi.

Blago prodaja tudi na meter tako po ceni, da lahko posluži vsakterega in sicer za možke obleke od 80 kr. naprej, za celo obleko (3·20 m) od gld. 2·50 naprej.

Sprejema naročila tudi za izdelovanje raznih oblek; odjemalcem blaga je prosto, dati si izgotoviti obleko tudi drugod. 64 9

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo

Na lvovski razstavi s prvo — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ-A,

v Pragi na Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.

se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju

sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovejših pripoznanih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočujočih spričal domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Cenki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštnine prosto. 80, 52—5

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Odlikovanja: 4 zlate in 18 srebrnih kolajn, 30 častnih in pohvalnih diplom.

Kwizdov

restitucijski fluid

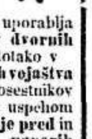

c. in kr. priv. voda za umivanje konj. Cena steklenici 1 gld. 40 kr.

Ta voda se uporablja že 35 let v **dvornih hlevih,** istotako v **večjih hlevih vojaštva in civilnih posestnikov** z najboljšim uspehom **za okrepčanje pred in po velikih naporih** konja, pri **izvinenju udov, otrplosti kit** itd., ter omogoči izredne uspehe konja na dirkališču.

Pristen se dobiva le s predstoječo varstveno znamko v vseh lekarnah in mirodilnicah Avstro-Ogerske.

Glavno zalogo ima 40 (l)

Franc Ivan Kwizda

c. in kr. avstr.-ogerski in kralj. rumunski dvorni zalagatelj, okrožni lekar, Korneuburg pri Dunaju.

Friderik Müller

(zastopnik tvrdke Chr. N. Schad v Monakovu(

v Vrtni ulici št. 24 v Gorici

priporoča p. n. občinstvu dvokolesa svetovnoznanih tvrdk Dürkopp in Swift v Steyru itd., katera se ne bojijo tekmovanja. Cene so zmerne.

Ima poučevanje v dirjanju v Dreherjevem salonu. 161 8—1

Anton Potatzky

v Raštelju štv. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega in nürnberškega blaga

na drobno in na debelo.

Jedino 3, 26-7

in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalce in razprodajalce na deželi, za krošnjarje in cunjarje.

Največja zaloga

čevljarskih, krojaških, pisarskih, popotovalnih in kadilnih potrebščin.

Zimska obuvala.

Vozički in stoli na kolesih za otroke.

Strune za godala.

Posebnost: Semena za zelenjavo in trave.

Prosim dobro paziti na naslov:

Na sredi Raštelja štv. 7.

Fran Vaňek

priporoča svojo 148 (Cl.)

goriško pivovarno

na Goriščeku — **V Gorici** — Piazza Catterini

Pivovarna je zdatno razširjena ter urejena po najnovejši zahtevi. Kuha pivo po češki, dunajski in bavarski navadi in uporablja le češki hmelj in moravski slad.

Priporoča se p. n. gostilničarjem in zasebnikom v Gorici, v Brdih in na Tolminskem.

Zalogo za Brda ima gosp. Peter Russian v Korminu in gosp. Gottfried Degenhart v Campolongo za Furlanski del dežele.

Anker 25, 25-16

Liniment. Capsici compos.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano kot **izvrstno bol ublažujoče mazilo;** za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to **splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo**

vedno le

Richterjev Liniment s „sidrom"

kot edino **pravo** in vzame le tako steklenico, ki je previdena s „sidrom" kot znano zaščitno znamko.

Richtarjeva lekarna „pri zlatem levu" v Pragi.

Klepar Artur Makutz

Ozka ulica 1. — GORICA — Via Stretta 1.

priporoča

Škropilnice proti peronospori (ponovljene po Vermorelovi sestavi). Baker je trd in svetel. Zaklopke (valvole) se more lahko premeniti. Škropilnica je sestavljena priprosto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji lastnika.

Cena je zelo nizka.

Stroj za žvepljanje sodov iz cinkanega železa.

Priprava za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanjem pri točenju iz soda (kan). 29 13 6

Meh za žvepljanje grozdja raznih sistemov.

Sprejemlje v popravljanje vsakovrstne druge škropilnice, kakor tudi prevzema vsa druga v kleparsko obrt spadajoča dela.

Kolesarji!

POZOR!

Velika zaloga

v Gorici, na cesti Fran Josipa (Corso)

št. 4 (nasproti gledišćne kavarne).

Lastna izdelovalnica dvokoles ‚Iliria', žičnih blazin (Drathmatratzen), **popravljalnica dvokoles, šivalnih strojev, pušk** itd.

Nunska ulica 14.

Prodajalnico šivalnih strojev, pušk, streljiva in druzega orodja pa imata

SAUNIG & DEKLEVA

v Nunski ulici št. 16. 1—6

Hotel Fischer, Kamnik, Kranjsko.

Ponižno podpisani slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je s 1. majem letos obče znani

hotel Fischer

v mestu Kamnik, najprijetnejšem zavetišču in kopališču

prevzel zopet v lastno režijo.

Priporočujoč se slavnemu občinstvu za obilni obisk, naznanja, da bode skrbel prav posebno zadovoljiti cenjene goste z izbornim vinom, z vselej svežim pivom, z dobro ukusno gorko in mrzlo kuhinjo.

V hotelu se nahaja mnogo sob za prenočišče, kakor tudi letna stanovanja za ptujce.

S spoštovanjem

Fran Fischer.

Aug. Tschinkel-na sinovi

c. in kr. dvorni založnik!. 196 10 -1

Najstarejša tvrdka kavinih surogatov v državi.

TOVARNE

v Lovosicah na Labi, na Dunaju, v Schönfeldu, na češ. sev. žel. in v LJUBLJANI.

Priporočamo naše splošno kakor solidne in izborne pripoznane izdelke

kavine surogate in figovo kavo

in med njimi zavoljo krepke dišave in velike izdatnosti posebno:

Tschinkel-novi kaveni zdrob v okroglih škatulah. — **Tschinkel-nova** kava v lesenih zabojčkih. — **Tschinkel-nova** kavina moka v zapahnih škatulah.

Cenik na zahtevanje franko. **Aug. Tschinkel-na sinovi**

Ljubljana.